

ODRŽANO ŠESTO DRŽAVNO NATJECANJE U BRZOM I IZRAŽAJNOM ČITANJU BRAILLEOVOG PISMA

Hrvatska knjižnica za slijepe, 05. travnja, 2014. održala je šestu godinu za redom, državno natjecanje u mjerenju brzine i izražajnosti čitanja Brailleovog pisma u kategoriji učenika i odraslih slijepih osoba, te natjecanje u brzini čitanja na brajevom retku – druga godina provođenja, gdje se mjerila samo brzina čitanja.

U eri računala i raznih tehničkih rješenja, poznavanje pisma jamstvo je pismenosti, stoga se održavanjem ovog natjecanja Knjižnica pridružuje akciji popularizacije Brailleovog pisma među slijepim osobama. Ističem kooperativnost i tradicionalno dobru suradnju s Udrugama slijepih - Split, Ogulin, Pula, Rijeka, Koprivnica, Virovitica, Udruga slijepih Zagreb, te Centar Vinko Bek, Kušlanova, kao i dislocirana jedinica Centra Vinko Bek u Nazorovoj, koji nas podupiru, te su i ove godine podržali naše aktivnosti.

Nažalost i na veliko razočarenje i nakon šest godina održavanja natjecanja, neke velike (po broju članova) udruge nisu uspjele potaknuti i zainteresirati svoje članove za natjecanje, iako na njihovom terenu ima dobrih i kvalitetnih brajčara, sudeći po tome koliko posuđuju brajeve časopise i knjige u matičnoj knjižnici.

Materijale s tekstovima koje šaljemo na njihove adrese s nadom da će organizirati prednatjecanje uglavnom završavaju u smeću.

I ove godine natjecanju su pristupili natjecatelji u rasponu od 12 godine života do naših veterana od 67 godina života.

Nakon održanih prednatjecanja u spomenutim udrugama, državnom natjecanju pristupilo je 17 odraslih osoba i 11 učenika.

Mnoga poznanstva i prijateljstva sklopljena su upravo na druženju koje se jednom godišnje događa u sklopu Državnog natjecanja u mjerenju brzine čitanja Brailleovog pisma u Hrvatskoj knjižnici za slijepe.

Iznenadjenja zapravo nije bilo kada su u pitanju prva mjesta u plasmanu naših kandidata. Male promjene dogodile su se ipak u

osvajanju drugog i trećeg mjesta kod odraslih, iako su bile nijanse u pitanju.

Gotovo svi natjecatelji artikuliraju tekst vrlo korektno, premda navika čitanja „u sebi „koju logično prakticiraju svi, ne razvija brzinu.

Ipak održavanje ovog natjecanja iz godine u godinu opravdava svrhu i cilj, a to je - korištenje Braillevog pisma u svakodnevnom životu.

Pobjednica u kategoriji odraslih osoba i ove godine je Svjetlana Ramljak sa rezultatom boljim od prošlogodišnjeg. U minuti je ispravno pročitala 152 riječi vezanog teksta, 100 riječi u minuti nevezanog, te je za izražajnost čitanja dobila ocjenu 5.

Drugo mjesto zauzela je Ivana Vinko s rezultatom od ispravno pročitanih 143 riječi u minuti vezanog teksta, 104 riječi nevezanog, za izražajnost čitanja dodijeljena joj je ocjena 4,5.

Na trećem mjestu je standardno dobar čitač brajice, doajen, Antun Kovač, s pročitanih 144 riječi u minuti vezanog teksta i 89 riječi nevezanog teksta, te ocjenom 4,5 za izražajno čitanje.

Četvrto mjesto pripada Nikoli Rundeku rezultatom od 139 pročitanih riječi vezanog teksta i 95 riječi nevezanog teksta, te ocjenom za izražajnost 4,5.

Peto mjesto zauzela je Kornelija Pervan s pročitanih 126 riječi u minuti vezanog teksta, 84 riječi nevezanog i ocjenom za izražajnost 4,5.

Šesto mjesto pripalo je Milki Lovrić sa 117 u minuti ispravno pročitanih riječi vezanog teksta i 78 riječi nevezanog teksta. Ocijenjena je ocjenom vrlo dobar 4, za izražajnost čitanja ponuđenog teksta.

Na sedmo mjesto plasirao se Ivan Kolar rezultatom od 110 pročitanih riječi vezanog teksta u minuti, te 81 riječi nevezanog teksta. Ocjena za izražajnost 4,5.

Osmo mjesto zauzela je opet jedna dama, gospođa Elizabeta Grigić,

rezultatom od 105 pročitanih riječi u minuti vezanog teksta, 60 riječi nevezanog i ocjenom vrlo dobar 4 za izražajnost.

Deveto mjesto pripada Franku Bakša, rezultatom od 94 pročitane riječi vezanog teksta, 68 riječi nevezanog teksta te ocjenom vrlo dobar 4 za izražajnost čitanja.

Na desetom mjestu je dugogodišnja snimateljica u Hrvatskoj knjižnici za slijepe i urednica časopisa Žena, Minka Terlević s pročitanih 90 riječi u minuti vezanog teksta i 59 riječi u minuti nevezanog teksta i ocjenom vrlo dobar 4 za izražajno čitanje.

Jedanaesto mjesto pripada Sanji Fališevac, gluho – slijepoj natjecateljici s pročitanih 90 riječi u minuti vezanog teksta i 58 riječi

nevezanog teksta te ocjenom 4,5 za izražajnost.

Sanji Fališevac je odlukom komisije dodijeljena i utješna novčana nagrada.

Dvanaesto mjesto zauzeo je Anto Babić rezultatom od 85 pročitanih riječi u minuti vezanog teksta te 57 riječi nevezanog teksta i ocjenom za izražajnost 3,5.

Trinaesto mjesto pripada mladoj Riječanki Barbari Demirović s 83 ispravno pročitane riječi u vezanom tekstu i 51 riječi u nevezanom, za izražajnost je ocjenjena ocjenom dobar 3.

Na četrnaestom mjestu je Ana Tkalčec rezultatom od 68 riječi u minuti vezanog teksta i 49 riječi u nevezanom te ocjenom za izražajnost od 3,5.

Petnaesto mjesto zauzela je Viktorija Nujić s 67 riječi u vezanom tekstu i 35 riječi u minuti nevezanog teksta. Ocjena za izražajnost u čitanju 3,5.

Na šesnaestom mjestu je studentica Katarina Ivkić, rezultatom od pročitanih 58 riječi u minuti u vezanom tekstu, 40 riječi u nevezanom te ocjenom vrlo dobar 4 za izražajnost.

Sedamnaesto mjesto zauzela je Anita Fadljević rezultatom od pročitanih 40 riječi u minuti vezanog teksta i 28 riječi u nevezanom tekstu. Izražajnost joj je ocijenjena sa 2,5.

Za kategoriju odraslih osoba, predloženi vezani tekst bio je - ulomak iz knjige duhovnih misli, Ljudevita Antona Maračića, Pahuljice, stare i nove, te nevezani tekst koji je , kao što je poznato, skup međusobno

nepovezanih riječi za koje je doista potrebno dobro poznavanje Brailleovog pisma i gotovo savršena koncentracija.

Korektnost i brzinu čitanja odraslih brajlista pratila je komisija u sastavu : Danijela Marušić, Ljerka Turkalj i Ljerka Dinjar.

Pobjednica u kategoriji učenika i apsolutno najbrži čitač natjecanja je Ella Barišić. Njezin postignut rezultat je 182 riječi u minuti kod vezanog teksta, što je nešto slabije od prošlogodišnjeg rezultata, te 106 riječi u minuti nevezanog teksta, za izražajnost je ocjenjena ocjenom 5.

Drugo mjesto zauzela je odlična i sve brža Marija Sentkiralj sa 97 ispravno pročitanih riječi u vezanom tekstu i 74 riječi u nevezanom, te ocjenom za izražajnost 4,5 .

Svoju kvalitetu i dobru artikulaciju u čitanju brajličnog teksta iz godine u godinu dokazuje ova mlada djevojka, koja plijeni pažnju i svojim intelektualnim potencijalom.

Treće i četvrto mjesto dijele već tradicionalno dobre sestre Rakić.

Na trećem mjestu nalazi se Dejana Rakić sa pročitanih 96 riječi u minuti vezanog teksta, 62 riječi u minuti nevezanog teksta. Ocijenjena je ocjenom 4,5 za izražajnost.

Četvrto mjesto zauzela je njezina mlađa sestra Tea Rakić, brzinom od 82 pročitane riječi u minuti vezanog teksta i 55 riječi u minuti nevezanog teksta te ocijenjena za izražajnost ocjenom dobar 3.

Na petom mjestu nalazi se Zvonimir Stanečić rezultatom od 70 riječi u minuti vezanog teksta te 43 riječi u nevezanom tekstu, za izražajnost je ocijenjen ocjenom 3.

Zvonimir je kao osnovnoškolac, a potom i kao srednjoškolac - ove godine maturant, uspostavio vrlo usku suradnju s našom knjižnicom. Aktivno sudjeluje u recitalima i književnim tribinama, glumi u igrokazima, pokazuje veliku zainteresiranost za svaku vrstu literature i preferira naravno, čitanje brajice.

Šesto mjesto zauzeo je Toni Sobol, rezultatom od 60 riječi u minuti vezanog teksta i 43 riječi pročitane u minuti kod nevezanog i ocjenom za izražajnost 2,5.

Sedmo mjesto zauzela je Adriana Katić s pročitane 52 riječi u minuti kod vezanog teksta i 38 riječi u minuti u nevezanom tekstu, te je za izražajnost ocijenjena ocjenom 2,5.

Za svoj debitantski nastup, Adriana koja je doputovala iz Rijeke i ostvarila relativno dobar rezultat, odlukom komisije dodijeljena joj je utješna nagrada koja podrazumijeva novčani iznos i poklon za sudjelovanje.

Na osmom mjestu nalazi se Elena Mrkonja rezultatom od 46 pročitanih riječi u minuti vezanog teksta, 36 riječi u nevezanom tekstu te ocjenom za izražajnost od 3,5 .

Deveto mjesto zauzeo je Mihael Ištvanek s 41 pročitanim riječi u vezanom tekstu, 29 riječi u nevezanom tekstu i ocjenom 2 za izražajnost.

Deseto mjesto zauzeo je Tomislav Kurelac s rezultatom od 36 pročitanih riječi u minuti vezanom tekstu, 20 riječi u nevezanom tekstu i ocjenom za izražajno čitanje 2,5.

Ovaj mladić iz Ogulina, slijep i u invalidskim kolicima, kojeg prate strpljivi i pažljivi roditelji, redovito sudjeluje u natjecanju. U tom kontekstu - njegov rezultat je više nego solidan.

Na jedanaestom mjestu je Antonija Hudorović, učenica Centra Vinko Bek, Nazorova, s pročitanih 29 riječi u minuti vezanog teksta i 21 riječ u minuti kod nevezanog teksta. Za izražajnost je ocijenjena ocjenom dovoljan 2.

Za kategoriju učenika odabran je za mjerenje brzine i izražajnosti čitanja ulomak iz romana Zvonimira Baloga, Dijete koje se nije htjelo roditi, kao i nevezani tekst, odnosno skup međusobno nepovezanih riječi.

U kategoriji učenika natjecanje su pratili članovi komisije u slijedećem sastavu: Ljubica Kovač, Liduška Salaba i Jelena Lešaja.

Izražajnost čitanja posebno se ocjenjivala, a za visoko postavljen standard odgovorna je komisija u sastavu: Sanja Frajtag, Zvonko Jurčić i Vinko Zrinščak.

Nakon održanog prošle godine, eksperimentalnog mjerenja brzine čitanja na brajevom retku, ove se godine oformilo pravo natjecanje u mjerenju i nagrađivanju brzine čitanja na brajevom retku. Pripremljen je jedinstven tekst, za sve kandidate - učenike i odrasle, ulomak iz krimi romana R.L. Stine, Igra istine.

Senzacija u poretku nije se dogodila. Ella Barišić je nedostižna a njezina brzina čitanja obara sve rekorde i nadmoćno pobjeđuje i u ovoj disciplini.

Ova splitska gimnazijalka od početka sudjeluje na natjecanju i dometi su joj zadivljujući.

Poredak je slijedeći:

1. Ella Barišić, 136 riječi u minuti
2. Nikola Rundek, 111 riječi u minuti
3. Ivana Vinko, 109 riječi u min.
4. Antun Kovač, 93 riječi
5. Svjetlana Ramljak, 87 riječi u min.
6. Marija Sentkiralj, 81 riječi u min.
7. Ivan Kolar, 80 riječi u min.
8. Dejana Rakić, 72 riječi u min.
9. Zvonimir Stanečić, 55 riječi u min.
10. Tea Rakić, 54 riječi
11. Anto Babić, 49 riječi
12. Viktorija Nujić, 48 riječi
13. Katarina Ivkić, 46 riječi
14. Elizabeta Grigić, 44 riječi
15. Elena Mrkonja, 41 riječi u min.
16. Adriana Katić, 40 riječi
17. Mihael Ištvanek, 28 riječi

Iz predočenog poretka vidljivo je kako nisu svi kandidati bili zainteresirani natjecati se u disciplini – brzina na brajevom retku.

Ipak većina se „okušala“ i rezultat je zadovoljavajući.

Komisija za praćenje brzine čitanja na brajevom retku bila je u sastavu: Danijela Marušić i Maja Džafić. Novo ime u sastavu komisije je kolegica Danijela Marušić, mlada korektorica u

tiskari Hrvatske knjižnice za slijepe, koja je u komisiji zamijenila Peru Pažina, našeg dugogodišnjeg člana.

Kao i ranijih godina za najbolje plasirane čitače predviđene su novčane nagrade i diplome te priznanja i poklon torba s logom knjižnice za sve sudionike natjecanja.

Za osvojena prva tri mjesta u obje kategorije, učenika i odraslih, podijeljeni su novčani iznosi u vrijednosti.

1. Mjesto 800 kn
2. Mjesto 600 kn
3. Mjesto 400 kn

i utješna nagrada 100 kn

Ovogodišnje natjecanje pokazalo je izvjestan napredak osobito kod mlađe populacije. Odaziv je bio solidan stoga se svaki uloženi trud oko organizacije isplati višestruko.

Unatoč novim rivalskim tehnologijama poznavanje Brailleovog pisma će se njegovati, barem što se tiče Hrvatske knjižnice za slijepe i održati na razini koja pretpostavlja jedan solidan standard.

Louis Braille je osmislio tako savršen sustav točkastog, reljefnog pisma koji je upravo po mjeri slijepog čovjeka, već i zbog toga vrijedi se truditi i usavršavati.

Brajica je izdržala mnoge vremenske kušnje i ostala neovisna o visokoj tehnologiji. Bez obzira na skeptičnost ona je ipak popularni medij među populacijom slijepih osoba.

Ljerka Dinjar